

ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ХІМІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ У ФАХОВУ ПІДГОТОВКУ ВЧИТЕЛЯ

Колінько В.О., студент

Магда В.І., кандидат хімічних наук, доцент

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

На сьогодні українська хімічна термінологія перебуває в стані становлення та розвитку. Вагомі проблеми, які потребують нагального вирішення, лежать у площині визначення співвідношення національних і міжнародних складових у термінотворенні, особливостей упорядкування хімічної термінології на українському мовному ґрунті.

Підготовка майбутнього вчителя хімії у вищих навчальних закладах сьогодні пов'язана з певними проблемами, найсерйозніша серед яких – обмаль підручників із фундаментальних та спеціальних дисциплін українською мовою та їх недосконалість. Значною мірою це зумовлено тим, що українська хімічна термінологія, номенклатура та наукова мова перебувають на сучасному етапі у процесі становлення. Упродовж тривалого часу наукова українська мова калькувала більшість термінів з російських джерел, що було певним гальмом у розвитку рідної мови. Особливої актуальності зазначена проблема набуває у вивченні неорганічної та органічної хімії, оскільки опанування знань із цих дисциплін потребує постійного використання назв сполук та хімічних термінів[1].

Хімічні терміносистеми добре опрацьовані і систематично переглядаються та уточнюються в спеціальних комісіях Міжнародного союзу теоретичної та прикладної хімії (IUPAC), публікуються у відповідних документах. Матеріали цих комісій є основою для відтворення узгоджених термінів національними мовами. В українській мові більшість термінів є усталеними. Якись із цих термінів потребують уточнень, передовсім у зв'язку зі змінами, що відбуваються в світовій науці, а якись перебувають у становленні або в динаміці, про що свідчить аналіз хімічних словників і підручників, виданих останнім часом.

На нинішньому етапі розвитку української хімічної термінології у зв'язку з постійним запозиченням з інших мов нових термінів та їх модифікацій актуальною залишається проблема співвідношення між національними й міжнародними елементами в термінотворенні та їх інтерпретації в українській мові (через прямий переклад, калькування, транскрибування). Інша проблема пов'язана зі станом науки й наукового мовлення (питання синонімії, способи інтерпретації запозичених з міжнародної літератури термінів). Ці проблеми широко обговорюються і досліджуються.

Дуже важливим є приведення національної хімічної терміносистеми у відповідність до міжнародної. Особливо гостро ця проблема постає зараз, при фаховому навчанні вчителів хімії, коли без допомоги комп'ютера не можна зарадити собі з величезною масою інформації, яка розпорошена по сотнях хімічних періодичних видань на десятках мов. Ефективне міжнародне наукове спілкування дуже полегшується за умов уніфікації та стандартизації термінології. Тут стають вагомими не тільки вдале номінування і точне написання термінів, але і їх позначення як одиниць виміру, скорочення[3].

Для становлення вчителя хімії великого значення набуває ступінь розвитку й унормованості хімічної термінології, яка зможе задовольнити потреби сучасної комунікації за умови уніфікованої та стандартизованої системи термінів. Подальші дослідження полягають в узгодженні національних і міжнародних складових хімічної термінології, удосконаленні перекладу, трансформації та способів інтерпретації нових термінів із залученням потужних внутрішніх ресурсів української мови, комп'ютерних технологій та впровадженням отриманих здобутків у кваліфіковану підготовку майбутнього вчителя хімії[2].

Список використаних джерел

1. <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/832/1/12.pdf>
2. http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_Wisnyk733/TK_wisnyk733_3_kornilov_holub_.htm
3. http://www.bioorganica.org.ua/UBAdenovo/pubs_5_2_07/Nauk_proces/Nauk_proces_Shvajka.pdf